

Termes de mobilitat sostenible

Del 16 al 22 de setembre se celebra la [Setmana Europea de la Mobilitat](#) sota el lema «Combina i mou-te», amb la finalitat de promoure hàbits de mobilitat més sostenibles, segurs i saludables, com ara els desplaçaments a peu, en bicicleta, en transport públic o amb vehicle elèctric.

En aquest marc, la [Taula de Mobilitat](#) de la Diputació de Barcelona organitza la segona edició de l'activitat [Agafa la bici](#), prevista per al 20 de setembre. L'objectiu és promoure l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport sostenible en els desplaçaments a la feina.

Cada vegada sentim més a parlar de mobilitat sostenible i anem familiaritzant-nos amb el vocabulari que s'hi refereix. No obstant això, molts termes encara tenen un ús poc definit o confús. En aquesta nota de llengua intentem aclarir-ne uns quants.

Vehicle elèctric

vehicle automòbil mogut per l'energia elèctrica fornida per una bateria d'acumuladors incorporada.

Vehicle híbrid

vehicle automòbil en què la producció d'energia és assegurada per l'associació d'un motor de combustió interna i un motor elèctric.

Vehicle bimodal

vehicle equipat per a poder funcionar alternativament en dos modes de transport diferents, és a dir, en dues infraestructures diferents de desplaçament. Actualment, els vehicles bimodals solen combinar el mode ferroviari i el mode viari.

Cotxe multiusuari (car sharing)

sistema de transport privat, gestionat per una entitat, en què un grup de persones comparteix la utilització d'una flota d'automòbils. És un concepte diferent del de *cotxe compartit*.

Cotxe compartit (car pooling)

sistema de transport en què diverses persones comparteixen un cotxe privat, generalment per a desplaçaments periòdics del tipus domicili - lloc de treball o també per a desplaçaments llargs.

Van pool

grup de treballadors que es dirigeixen a la feina en la mateixa furgoneta, proveïda per l'empresa.¹

Aparcament d'enllaç o de dissuasió (park-and-ride)

aparcament de gran capacitat connectat amb mitjans de transport públic i concebut perquè els conductors hi deixin els seus vehicles i es desplacin amb transport públic per l'interior d'una població.

Biocombustible o biocarburant

combustible obtingut a partir de biomassa, la qual és tractada per a obtenir un agregat d'alt poder calorífic que prové directament o indirectament de la captació i fixació d'energia solar en processos de fotosíntesi. Els dos més comuns són:

Biodièsel: biocarburant sintètic líquid obtingut a partir d'olis vegetals o greixos animals; s'utilitza en els motors de compressió com a substitutiu del gasoil, o bé s'hi barreja.

Bioetanol: biocarburant constituït per etanol obtingut a partir de la biomassa procedent de plantes, fonamentalment amb la fermentació de grans rics en sucres o midó com, per exemple, els cereals; s'utilitza en els motors d'explosió com a substitutiu de la gasolina, o bé s'hi barreja.

¹ Collins English Dictionary.

Combustible fòssil

combustible resultant de la descomposició parcial de matèria orgànica a causa de canvis físics i químics provocats per la pressió i la temperatura, al llarg de milions d'anys. El carbó mineral, el petroli i els seus derivats i el gas natural són combustibles fòssils.

Combustible sintètic

combustible líquid o gasós (fonamentalment gasolina, gasoil i querosè) que s'obté amb processos termoquímics a partir del carbó, del gas natural o de la biomassa.

Gas natural

combustible fòssil constituït per una mescla d'hidrocarburs gasosos de baix pes molecular, en la qual predomina el metà, que es troba en jaciments subterranis. Es pot presentar comprimit o líquid.

Hidrogen

combustible que es pot fer servir directament com a font energètica en un motor convencional de combustió interna o en una pila de combustible.

Metanol

combustible que es pot obtenir a partir del gas natural. Té un poder calorífic inferior al de la gasolina o el gasoil i, per tant, requereix de dipòsits d'emmagatzemament superior per a mantenir la mateixa autonomia del vehicle.

Peatge de congestió

peatge que grava la circulació de vehicles per una via de comunicació segons factors diversos, generalment referents al tipus de vehicle, l'ocupació del vehicle o la franja horària, amb l'objectiu d'evitar congestions o de reduir la contaminació. Aquest peatge s'aplica a una via de comunicació i té en compte cadascun dels desplaçaments que s'efectuen.

Taxa de congestió

taxa que grava la circulació de vehicles a l'interior d'una àrea determinada, sovint urbana, amb independència del nombre i la llargada dels desplaçaments efectuats durant el seu període de vigència, que té l'objectiu de reduir-ne la congestió. Aquesta taxa, en contrast amb el *peatge de congestió*, s'aplica a una àrea i té en compte un període de temps i no el nombre de desplaçaments.

Peatge viari

peatge que grava la circulació de vehicles per una via de comunicació amb un cost elevat de construcció i manteniment. El peatge viari sol aplicar-se a autopistes, túnels i ponts.

Peatge de cordó

peatge que grava l'accés de vehicles a una àrea urbana, generalment el centre d'una ciutat, en el moment de travessar un límit establert al seu voltant.

Peatge zonal

peatge que grava la circulació de vehicles a l'interior d'una àrea urbana, generalment el centre d'una ciutat, tant pel que fa a l'accés com pel que fa a cadascun dels desplaçaments interns que s'hi efectuen.

Eurovinyeta, eurodistintiu o europeatge?

La taxa que dona dret als vehicles de transport de mercaderies a circular per determinades vies europees s'anomena, segons el TERMCAT, *eurovinyeta*, una forma adaptada al català del terme francès *eurovignette*. Inicialment, també es referia al distintiu que justificava el pagament d'aquesta taxa, normalment enganxat al vidre del vehicle.

**Eurodistintiu* i **europeatge* són termes rebutjats perquè s'allunyen de les formes més usuals en altres llengües i són poc utilitzats als mitjans de comunicació en català.

Fonts:

Manel FERRI [et al.]. *Glossari de mobilitat sostenible*. Barcelona: ISTAS, 2009.

TERMCAT. Centre de Terminologia.